

# VANTAA



## Varhaiskasvatussuunnitelma

Ankkalammen toimintayksikkö

Opetuslautakunta 25.11.2013

# Sisällys

|   |                                                                              |    |
|---|------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1 | Meidän yksikkö .....                                                         | 1  |
| 2 | Opetussuunnitelman lähtökohdat .....                                         | 1  |
|   | 2.1 Arvolähtökohdat .....                                                    | 2  |
|   | 2.2 Kasvattajuus toimintayksikössä .....                                     | 3  |
|   | 2.3 Lapsikäsitys toimintayksikössä.....                                      | 3  |
| 3 | Lasten osallisuus.....                                                       | 3  |
| 4 | Yhteistyö perheiden kanssa .....                                             | 4  |
| 5 | Työ lasten parissa .....                                                     | 4  |
|   | 5.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana.....                                    | 4  |
|   | 5.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri.....                                     | 5  |
|   | 5.3 Päivän kulku ja omatoimisuuden tukeminen.....                            | 6  |
|   | 5.4 Lasten leikki .....                                                      | 7  |
|   | 5.5 Oppimistoimintojen organisointi.....                                     | 8  |
|   | 5.5.1 Lapselle ominaiset tavat toimia .....                                  | 8  |
|   | 5.5.2 Sisällölliset orientaatiot .....                                       | 9  |
|   | 5.5.3 Lapsen kasvua ja oppimista tukevat ratkaisut .....                     | 9  |
|   | 5.5.4 Oppimisympäristö ja arjen toimintarakenteet.....                       | 10 |
|   | 5.6 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa.....                                    | 11 |
|   | 5.6.1 Kasvun ja oppimisen tuki.....                                          | 11 |
|   | 5.6.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus..... | 12 |
|   | 5.7 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys.....                                | 13 |
|   | 5.8 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot .....                                  | 14 |
|   | 5.8.1 Esiopetuksen järjestäminen .....                                       | 14 |
|   | 5.8.2 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen.....           | 16 |
|   | 5.8.3 Avoimen varhaiskasvatuksen järjestäminen .....                         | 16 |
| 6 | Ankkalammen toimintayksikön rakenteet ja toiminnan arviointi .....           | 17 |
|   | 6.1 Rakenteet .....                                                          | 17 |
|   | 6.2 Arviointi.....                                                           | 18 |
| 7 | Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö.....                        | 19 |
|   | 7.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet .....                                     | 19 |
|   | 7.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto .....                                    | 20 |
|   | 7.3 Varhaiskasvatuksen viestintä.....                                        | 21 |



# 1 Meidän yksikkö

Ankkalammen toimintayksikköön kuuluvat Ankkalammen päiväkotikoti, Korson asukaspuisto sekä Pohjantähden päiväkotikoti. Ankkalammen päiväkotikoti on viisi ryhmäinen päiväkotikoti; päivähoidon lisäksi tarjoamme iltahoitoa, esiopetusta sekä tukea kasvussa ja oppimisessa integroidussa ryhmässä. Korson asukaspuistossa tarjoamme kerhotoimintaa alle kouluikäisille lapsille sekä avointa varhaiskasvatus toimintaa vanhemmille lapsineen. Pohjantähden päiväkodissa tarjoamme kerhotoimintaa alle kouluikäisille lapsille.

Ankkalammen päiväkotikoti ja Korson asukaspuisto sijaitsevat vehreän Korson keskuspuiston ja Korson ydinkeskustan palveluiden välittömässä läheisyydessä. Pohjantähden päiväkotikoti sijaitsee Mikkolassa hyvien kulkuyhteyksien varrella ja metsän välittömässä läheisyydessä.

Ankkalammen päiväkodin tarjoama iltahoito tuo päiväkotiiin lapsia koko Korson alueelta. Esiopetusvuoden jälkeen lapset siirtyvät lähikouluihin eripuolille Korsoa.

Varhaiskasvatuksen opetussuunnitelma on tarkoitettu sekä henkilöstölle että perheille. Se pohjautuu valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä esiopetussuunnitelman perusteisiin. Yksikön varhaiskasvatussuunnitelman laadinnassa on käytetty tukena myös Vantaan kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelmaa sekä Vantaan varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Varhaiskasvatuksen suunnitelma kuvaa niitä periaatteita ja toimintatapoja, jotka ohjaavat suunnittelua ja toimintaa yksikön kaikissa ryhmissä. Toivottavasti suunnitelma toimii myös vuorovaikutuksen ylläpitäjänä suhteessa perheisiin. Vanhempien ainutkertainen tieto lapsesta, toiveet ja kasvatusnäkemykset ovat olennainen osa kasvatustyön onnistumista varhaiskasvatuksessa.

”Jos auttaa toista avaamaan nuppunsa,  
on melkein kuin kukkisi itse”

Maija Paavilainen

## 2 Opetussuunnitelman lähtökohdat

Ankkalammen toimintayksikön toiminnan ydinajatus on välittäminen. Kun me välitämme lapsesta vanhempien rinnalla, oppii lapsi väittämään itsestään terveellä tavalla. Näin hän pystyy myös välittämään toisista ihmisistä ja ympäristöstä. Välittämisen kautta lapsi kasvaa itseään arvostavaksi yhteisön jäseneksi ja ihmiseksi. Avoin ja välittävä vuorovaikutus myös aikuisten kesken on yksikön pysyvä tavoite. Avoin vuorovaikutus toteutuu myös suhteessa vanhempiin.

Välittäminen on nostettu myös yhdeksi työyhteisömme arvoista.

Luonnon ja ympäristön hyödyntäminen näkyy toiminnassamme. Myös kestävän kehityksen mukainen toiminta on meille ominaista. Päivähoito ikäisten lasten kohdalla kestävä kehitys tarkoittaa hyvin konkreettisia asioita, kuten kavereista huolehtimista, lähiympäristön tutkimista ja kestävämpien arkikäytäntöjen oppimista. Olemme voittaneet Vantaan kaupungin järjestämän Ekoteko-kilpailun päiväkotien sarjan vuonna 2011. Kilpailussa säästettiin sähköä ja toimittiin kestävän kehityksen mukaisesti.



## 2.1 Arvolähtökohdat

Ankkalammen toimintayksikön arvot ovat:

VÄLITTÄMINEN  
YHTEISÖLLISYYS  
KESTÄVÄ KEHITYS  
INNOVATIIVISUUS

Arvot näkyvät toiminnassamme seuraavasti:



### VÄLITTÄMINEN

- Herkkyytenä kuunnella lasta ja kunnioittaa lapsen ajatuksia ja tarpeita
- Herkkyytenä kuunnella perheitä
- Lapsen osallistamisena osaksi yhteisöä
- Työyhteisössä positiivisena suhtautumisena asioihin; iloisuus ja huumori ovat työkalujamme
- Ympäristöstä välittämisenä
- Lapsen empatiataitojen kehittämisenä

*Välittäminen on:  
"Et välittää siitä kaverist kuka on sen kaa. (Tyttö 5v.)"*

### YHTEISÖLLISYYS

- Yhdessä sovittuina toimintatapoina ja – periaatteina
- Vanhempien kasvatusvastuun ja – oikeuden arvostamisena ja vahvistamisena
- Hyvinä johtamisena ja hyvinä työyhteisötaitoina
- Lasten, vanhempien ja henkilöstön osallisuutena
- Aktiivisena ja avoimena kumppanuutena yhteistyö tahojen kanssa

*Yhteisöllisyys:  
"Että kaks palloa menee yhteen-sä." (Poika 5v.)  
"Että tekis vaikka yhdes töitä sii-voomisessa, ettei tarvii tehdä yksin." (Poika 5v.)"*

### KESTÄVÄ KEHITYS

- Kulttuuriperintemme säilyttämisenä ja uuden luomisena ottaen huomioon lasten erilaiset kulttuuriset taustat
- Avoimena, arvostavana sekä tasa-arvoisena suhtautumisena kaikkia kohtaan
- Vuorovaikutuksellisenä toimintakulttuurina ja oman vastuun tiedostamisena työyhteisön ja alueen varhaiskasvatuksessa
- Aikuisten toimimisena mallina ja esimerkkinä ympäristö-vastuullisten toimintatapojen siirtämisessä lapsille
- Lapsen luonto- ja ympäristösuhteen kehittämisenä

*Kestävä kehitys:  
"Ainakin, että se kestää paljon, niinku metalli." (Poika 6v.)  
"Voiko ihminen kestää pierua?" (Tyttö 5v.)"*

### INNOVATIIVISUUS

- Avoimuutena uusien ideoiden kokeilemiseen arjessa
- Lupana kokeilla ja erehtyä
- Joustavuutena arjen muuttuvissa tilanteissa
- Hyvinä ja suunniteltuna päiväjärjestyksenä

## 2.2 Kasvattajuus toimintayksikössä

Kasvattajana toimiminen Ankkalammen toimintayksikössä tarkoittaa:

- Ymmärrystä omasta vastuusta vuorovaikutuksen aloittajana ja ylläpitäjänä suhteessa lapsiin ja lasten vanhempiin
- Halua ja kykyä avoimeen vuorovaikutukseen työyhteisössä
- Oman työn säännöllistä arviointia niin työyhteisö- kuin yksilötasolla
- Kykyä sitoutua yhteisesti sovittuihin toimintatapoihin
- Sitoutuneisuutta, herkkyyttä ja kykyä reagoida lasten tunteisiin ja tarpeisiin

## 2.3 Lapsikäsitys toimintayksikössä

Lapsilähtöisyys vaatii kasvattajalta toisaalta kykyä kuunnella ja havainnoida lasta ja toisaalta kykyä olla viime kädessä aikuinen, joka kantaa vastuun.

Lasta ja lapsiryhmää havainnoimalla tunnistetaan lasten yksilölliset tarpeet ja tavat toimia. Toisaalta havainnoinnin kautta saadaan arvokasta tietoa lapsiryhmän tarpeista ja tavoista toimia. Tätä havainnoinnin kautta saatua tietoa käytetään toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Lasten osallisuus tarkoittaa sitä, että lapsi on hyväksytty yhteisön jäsen sellaisena kuin on. Lisäksi lapset tarvitsevat kokemuksia siitä, että voivat omalla toiminnallaan ja omia ajatuksiaan ääneen sanomalla vaikuttaa heitä koskevaan arkeen päivähoitossa. Kasvattajilta lasten osallisuuden vahvistaminen vaatii havainnoinnin lisäksi lasten kuulemista päivittäin. Lapsia myös kannustetaan ilmaisemaan itseään.



## 3 Lasten osallisuus

Lapsen osallisuus toteutuu päiväkotimme arjessa monin eri tavoin; Lapsilla on mahdollisuus valita, mitä he haluavat leikkiä, kenen kanssa ja millä leluilla. Lapset voivat osallistua oman ryhmänsä yhteisten sääntöjen luomiseen. Toimintaa suunniteltaessa käytämme usein pohjana lasten mielenkiinnon kohteita. Niiden kerääminen tapahtuu sekä lapsia havainnoimalla että kyselemällä lapsilta suoraan ideoita ja toiveita. Pyrimme myös ottamaan huomioon toiminnassamme lasten erilaiset taidot, persoonat ja kehitysvaiheet sekä tarjoamaan jokaiselle mahdollisuuden osallisuuden kokemiseen. Pienryhmätoiminta tukee lapsen osallistumisen toteutumista ja käytämme mm. kuvia kielen ja itseilmaisun tukena. Olemme muokkaamme oppimisympäristön eri-ikäisille lapsille sopivaksi ja erilaisten ryhmien tarpeita vastaavaksi. Lapset ovat olleet itse, iästä riippuen, mukana ympäristönsä suunnittelussa.

*Mistä asioista lapset saavat päättää päiväkodissa?*

*"Et mil ne leikki ja sit mitä ne tekee, pelaa." (Tyttö 5v.)*

## 4 Yhteistyö perheiden kanssa

Varhaiskasvatuksessa tarvitaan vanhempien ja kasvatuksen ammattilaisten kiinteää yhteistyötä, kasvatuskumppanuutta. Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja päivähoidon työntekijöiden tietoista sitoutumista toimimaan yhdessä lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. Vastuu yhteistyöstä on päivähoidon työntekijöillä. Tämä vaatii kasvattajilta keskusteluvalmiutta, avoimuutta, herkkyyttä kohdata erilaisuutta sekä aitoa vuoropuhelua. Kasvatuskumppanuus ei edellytä kaikessa samamielisyyttä vaan yhdessä sovittua tapaa lapsen parhaaksi toimimisesta. Kasvatuskumppanuus ei poista vanhempien ensisijaista kasvatusvastuuta ja kasvatusoikeutta.

Kasvatuskumppanuus alkaa ensimmäisestä kohtaamisesta. Vanhempien kanssa käydään keskustelu ennen päivähoidon, esiopetuksen tai kerhon aloittamista. Keskustelun pohjana toimii lapsi kotioiloissa – lo-make. Keskustelun tarkoituksena on välittää päivähoidon työntekijöille tietoa lapsesta sekä perheen varhaiskasvatukseen liittyvistä odotuksista ja toiveista. Lapsen tutustuminen lapsiryhmään toteutetaan jokaisen lapsen/perheen yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Jokaiselle lapselle laaditaan vuosittain yhteistyössä vanhempien kanssa varhaiskasvatus/esiopetussuunnitelma, jota arvioidaan tarpeen mukaan.

Kasvatuskumppanuutta tukevat myös päivittäiset keskustelut, vanhempainillat ja erilaiset yhteiset tapahtumat.

*Yhteistyö:*

*"Siivoaa yhteistyöllä. Vie jonkun painavan jutun kaverin kanssa." (Tyttö 5v.)*

## 5 Työ lasten parissa

### 5.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Kieli on ihmiselle ajattelun ja ilmaisun väline. Kielen hallinta toimii perustana oppimisvalmiuksille. Rikas ja monipuolinen kieli auttaa lasta jäsentämään ja rakentamaan maailman kuvaansa.

Kieli kehittyy vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kasvattajalla on suuri merkitys kielen kehittämisessä. Kasvattajan tulee vuorovaikutustilanteissa olla aidosti läsnä; tässä auttavat katsekontakti ja lapsen tasolle meneminen. Vuorovaikutustilanteissa myös sanattomalla viestinnällä on merkitystä. Lähtökohtana on ilmapiiri, jossa jokaisen lapsen yksilöllinen tapa kommunikoida ja ilmaista itseään huomioidaan ja häntä rohkaistaan vuorovaikutukseen. Yhtä tärkeää on, että jokainen lapsi tulee päivittäin kuulluksi ja kohdatuksi. Tämä vaatii kasvattajalta arjen rakentamista niin, että siinä vaihtelevat koko ryhmän toiminta ja toiminta pienryhmissä yksilöllisten kohtaamisten lisäksi. Kasvattaja auttaa lapsen kielen kehittymistä myös havainnoimalla, kuvailemalla ja sanottamalla asioita.

Lapsi oppii kielen leikin ja sadun/tarinoiden avulla. Yhtä tärkeitä ovat jokapäiväiset tilanteet, jotka luovat toimintarutiineja. Päivittäin toistuvissa tilanteissa (ruokailu, pukemis- ja riisumistilanteet, päivälepo, ulkoilu, hygieniatilanteet, erilaiset siirtymätilanteet) kasvattaja voi kuvailemisen, sanoittamisen, loruilemisen ja laulamisen avulla tukea lapsen kielen kehittymistä.



## 5.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri

Onnistunut ryhmäytyminen on turvallisen päivähoidon perusedellytys. Yksikön yhteinen toiminta-ajatus, välittäminen, luo pohjan kaikelle toiminnalle.

Säännöt ovat perusteltuja ja tarpeellisia, eikä niitä ole liikaa. Isommat lapset ovat mukana sääntöjen laadinnassa. Positiivista käytöstä vahvistetaan palkitsemalla, kannustamalla ja kehumalla. Päiväkodissa on yhteisesti sovitut pihäsäännöt.

Ristiriitatilanteissa aikuinen puhumalla selvittää tilanteen käyttäen havaintojaan toimintansa tukena. Opettlemme anteeksi pyytämistä ja antamista, ensin halaamalla ja sitten sanallisesti. Lapselle annetaan mahdollisuus ilmaista kaikkia tunteitaan, kuitenkin niin, ettei lapsi vahingoita itseään tai toisia. Aikuinen sanoittaa yhdessä lapsen kanssa tunteita ja antaa keinoja tunteiden ilmaisuun.

Jos tilanne niin vaatii, poistuu aikuinen yhdessä lapsen kanssa tilasta rauhoittumaan.

Ankkalammen toimintayksikössä on laadittu kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma ja sovittu toimintatavat kiusaamistilanteissa.

Toimintayksikön kasvattajien yhteinen näkemys siitä mitä on kiusaaminen;

Fyysinen satuttaminen:

- lyöminen
- töniminen
- potkiminen
- pureminen
- yms.

Epäoikeudenmukainen ja syrjivä kohtelu:

- nimittely
- vähättely
- leikistä pois sulkeminen
- yms.



Kasvattajien havainnointi lapsiryhmästä ja lapsiryhmän tuntemus auttavat erottamaan normaalit ryhmäilmiöt kiusaamisesta. Olennaista on ymmärtää kunkin lapsen tapa reagoida tilanteisiin. Kiusaamiseen suhtaudutaan aina vakavasti.

Lapset kasvavat varhaiskasvatuksessa aikuisten luomassa ja muodostamassa ilmapiirissä. Siksi olennaista kiusaamisen ehkäisyssä on, että kukin kasvattaja ymmärtää toimivansa lapsille vuorovaikutuksen mallina. Sen lisäksi kiusaamista ehkäistään seuraavilla tavoilla:

- autetaan lapsia ryhmäytymään; luodaan me-henkeä ryhmään.
- luodaan ryhmään yhteiset säännöt, jotka ovat lasten tiedossa.
- aikuinen on aidosti läsnä lapsiryhmässä ja kuuntelee/kuulee lasta.
- sylittämällä lapsia.
- antamalla lapsille positiivista palautetta.
- toimimalla tiiviissä vuorovaikutuksessa perheiden kanssa.

Kun kiusaamista havaitaan, puututaan siihen välittömästi. Tilannetta selvitetään seuraavilla keinoilla:

- keskustelemalla niin kiusatun kuin kiusaajan kanssa.
- Lasten kuuntelemisella ja kuulemisella.
- Tiedottamalla asiasta vanhemmille.
- Anteeksi pyynnöllä niin, että se on merkityksellinen.
- Syliin otolla.
- Jos lapsi poistetaan tilanteesta aikuinen menee lapsen mukana ja antaa lapselle mahdollisuuden tilanteen purkuun.

Tätä suunnitelmaa arvioidaan 1-2 krt. vuodessa yhteisissä työilloissa/arviointipäivissä. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus nostaa asioita esille tarpeen mukaan.

Tuemme lasten ystävyyssuhteita ryhmässä ja yli ryhmärajojen. Lasten on mahdollista päästä leikkimään toiseen ryhmään halutessaan. Isompia lapsia kannustetaan vierailemaan pienten ryhmässä auttamassa.

Hassuttelu ja vitsit ovat lasten keskinäistä vuorovaikutusta ja sitä ei rajoiteta, jos se ei loukkaa ketään eikä kukaan pahoita mieltään. Hassuttelua rajoitetaan ohjatuilla tuokioilla, hiljaisen hetken aikana klo 12.00 – 14.00 tai kun se häiritsee toisten lasten keskittymistä tai leikkiä.

## 5.3 Päivän kulku ja omatoimisuuden tukeminen

Lapsen päivä varhaiskasvatuksessa muodostuu leikistä, arki-toimintatilanteista (ruokailu, pukemis- ja riisumistilanteista, lepohetkistä, hygieniatilanteista, siirtymätilanteista) sekä ohjatusta toiminnasta.

Kasvattajan tulee nähdä näiden kaikkien tilanteiden ja toimintojen tärkeys lapsen kasvun kannalta ja olla läsnä lapselle. Päivänkulun selkeät rakenteet luovat lapselle turvaa. Toisaalta kasvattajan tulee aistia lasten vireystila sekä yksilölliset tarpeet ja pystyä muuttamaan toimintaa sen mukaan. Kasvattajan vastuulla on luoda päivästä kiireetön ja ennakoitavaa.

Lasta tuetaan omatoimisuuteen päivän eri tilanteissa. Tämä vaatii kasvattajilta kykyä luoda esimerkiksi siirtymätilanteista kiireettömiä ja rauhallisia varaamalla niihin riittävästi aikaa.



*Omatoimisuus:*

*"Ei välitä kaverista, siivoaa omatoimisesti, eikä jätä yhtään." (Tyttö 6v.)*



## 5.4 Lasten leikki

Leikki on lapsen keskeistä päivittäistä toimintaa. Se on lapsen kehityksen ja oppimisen perusta. Leikki selkiyttää lapsen minäkuvaa ja itsetuntoa. Leikkiessään lapsi purkaa tunteitaan, kertoo kokemuksistaan ja käsittelee omaa sisäistä maailmaansa. Lapsi tutustuu itseensä ja ympäröivään maailmaan. Leikki kehittää lapsen luottamusta omaan itseen ja omiin kykyihin. Leikkiessään lapsi harjaannuttaa erilaisia taitoja ilman epäonnistumisen pelkoa. Leikin kautta lapsi oppii ymmärtämään vuorovaikutusta, yhteistoimintaa, moraalista ja arvoja. Leikki on lapsen tapa sopeutua uusiin tilanteisiin ja kokeilla omia rajojaan. Leikki rikastuttaa lapsen elämää ja tuo siihen myös turvallista jännitystä. Leikki kehittää lapsen kieltä, ajattelua, tietoisuutta ja ongelmanratkaisukykyä. Tuemme leikin edellytyksiä antamalla lapsille leikkirauhan ja mahdollisuuden pitkäkestoiseen leikkiin. Leikkien lapsi keksii erilaisia ratkaisuja ongelmiin, harjoittelee valintojen tekemistä ja käsittelee kokemuksiaan.

### Mitä leikkiminen on?

*"Mä leikin aina papan kanssa." (Poika 4v.)*

*"Mun mielestä leikki on ninjago." (Poika 5v.)*

*"Et leikitään nätisti jollain lelulla." (Tyttö 5v.)*

Lapsen leikin turvaaminen ja leikkiedellytysten parantaminen on päiväkotimme henkilökunnan jatkuva tehtävä. Kasvattajan on huolehdittava tarkoituksen mukaisista tiloista, välineistä ja virikkeistä, jotka ylläpitävät ja mahdollistavat leikin. Leikit vaihtelevat lasten omaehtoisesta toiminnasta pedagogisesti suunniteltuun leikkiin. Leikin ohjaaminen ja havainnointi ovat olennainen osa kasvattajan työtä. Pyrimme tunnistamaan lapsen sanallisia ja sanattomia aloitteita ja vastaamaan niihin. Lasten iästä, leikkimisen taidoista, leikin lajista ja muista tilannetekijöistä riippuen kasvattajan tehtävä vaihtelee leikkiin osallistumisesta ulkopuoliseen havainnointiin. Mitä pienemmästä lapsesta on kyse, sitä tärkeämpi on aikuisen malli leikkitilanteissa, aikuinen osallistuu leikkiin, ohjaa leikkiä.

Tuemme leikin edellytyksiä antamalla lapsille leikkirauhan ja mahdollisuuden pitkäkestoiseen leikkiin. Päiväkodillämme on erilaisia tiloja, jotka mahdollistavat leikin pienryhmässä. Lapset voivat useimmiten päättää kenen kanssa haluavat leikkiä, joskus esim. arvomme leikkikaverin. Päiväkodillämme lapset voivat myös leikkiä toisten ryhmien lasten kanssa. Lelut ovat lasten saatavilla. Arkitilanteissa leikillinen työote näkyy lorutelun, laulamisen ja huumorin keinoin.

Päiväkodissamme olemme pyrkineet lisäämään leikkimahdollisuuksia hankkimalla erilaisia roolivaatteita ja kokoamalla "leikkilaatikoita" esim. kampaamoleikki, kauppaleikki ja lääkärileikki. Järjestämme kerran vuodessa leikkiviikot jumppasalissa, johon rakennamme erilaisia leikki-maailmoja. Kehitämme myös pihaleikkejä mahdollistamalla esim. maja- ja kiipeilyleikit. Hyödynnämme ulkoleikeissä lähialueen tarjoamia mahdollisuuksia kuten Korson asukaspuistoa, päiväkotia ympäröiviä nurmialueita ja lähimetsiä.



## 5.5 Oppimistoimintojen organisointi

### 5.5.1 Lapselle ominaiset tavat toimia

Lapsen myönteiset oppimiskokemukset luovat perustan kasvulle ja oppimiselle. Lapsi on aktiivinen oppija. Leikkiminen, liikkuminen, taiteelliset elämykset, tutkiminen sekä ilmaisu ovat lapsille ominaisia tapoja oppia ja ajatella. Lapsi havainnoi ympäristöään jatkuvasti ja oppii kaikissa arkipäivän tilanteissa

*Vuorovaikutus:*

*"Vuoro, niinku vaihtaa toiselle vuoroo, vaikka trampalla." (Tyttö 6v.)*

vuorovaikutuksessa ympäristönsä kanssa. Aikuisen kiinnostus lapsen tekemistä kohtaan osoittaa lapselle, että hänen havaintonsa ovat tärkeitä. Mielekkään toiminnan lomassa lapsi pystyy tuomaan esille ajatuksiaan ja toimiaan. Yhteisen tekemisen kautta lapsi voi kokea onnistumisen iloa ja yhteenkuuluvuutta. Huomioimme kaikessa toiminnassamme niin lapsiryhmän kuin yksittäisen lapsen tarpeet, kuten ikä- ja kehitystason sekä em. lapselle luonnolliset toiminnan tavat.

#### Kieli

Kielen kehityksen tukeminen on yksi tärkeimmistä työmme osa-alueista. Kielen avulla lapsi tulee osaksi omaa yhteisöään ja pystyy ilmaisemaan tunteitaan monipuolisemmin. Kieli auttaa myös ohjaamaan omaa käyttäytymistä. Elekielellä on tärkeä rooli pienen lapsen tunteilmaisussa. Pieni lapsi tarvitsee sensitiivisen aikuisen tunteilmaisunsa tueksi. Sadut, lorut ja laululeikit ovat arjessamme tukemassa kielen kehitystä. Tuemme myös maahanmuuttajien suomen kielen omaksumista eri keinoin.

#### Oppiminen

Tekemällä oppiminen, leikkiminen ja mallioppiminen ovat lapsille luontaisia tapoja oppia. Uusi tieto rakentuu jo aiemmin opitun pohjalle. Lasten omien kiinnostuksen kohteiden huomioiminen edistää lapsen oppimista. Motivoitunut lapsi omaksuu tietoa helpommin. Kasvattajan tehtävänä on ylläpitää lapsen oppimismotivaatiota tarjoamalla jokaiselle mielenkiintoisia kehitystasoaan vastaavia haasteita. Kasvattajan tehtävä myös on opettaa lasta tarkastelemaan tietoa monelta eri kannalta ja poimimaan ympäröivästä tiedosta oleellisen. Elinikäisen oppimisen kannalta on tärkeää, että kullekin lapselle kehittyisi myönteinen kuva itsestä oppijana.

#### Liikkuminen

Liikkumalla lapsi tutustuu itseensä ja ympäristöönsä. Monipuolinen ja riittävä liikunta luo edellytykset kaikelle oppimiselle. Liikunnan avulla myös lapsen fyysiset ja motoriset taidot kehittyvät sekä terveys ja hyvinvointi lisääntyvät. Kasvattajan tehtävänä on kannustaa lapsia liikkumaan sekä järjestämällä ohjattua liikuntaa että mahdollistamalla lapsen omatoimista ja itsenäistä liikkumista erilaisissa ympäristöissä. Hyödynnämme lähiliikuntapaikkoja, kuten Lumon painisalia, lähimetsiä ja koulun urheilukenttää erilaisten liikuntataitojen harjoitteluun.

#### Tutkiminen

Lapsi ihmettelee ja tutkii jatkuvasti ympäröivää maailmaa. Päiväkodin sosiaalinen ympäristö kannustaa lasta kyselemään, oivaltamaan ja kokemaan oppimisen iloa. Tutkimusmatkoillaan lapsi opettelee myös ongelmanratkaisutaitoja. Kasvattajan tehtävä on olla kiinnostunut lapsen havainnoista ja huomioista, osoittaen näin lapselle, että hänen tekemänsä oivallukset ovat merkityksellisiä. Kasvattaja luo myös turvallisen ja virikkeellisen oppimisympäristön, joka ylläpitää lapsen mielenkiintoa tutkimista kohtaan.



## Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen

Taiteellisen tekemisen ja kokemuksen kautta lapsella on mahdollisuus ilmaista itseään ja kehittää mielikuvitustaan. Erilaisten taiteellisten elämyksien kautta lapsi voi löytää itselleen ominaisen tavan ilmaista luovuuttaan. Hän kokee oppimisen ja onnistumisen iloa tekemällä yksin ja yhdessä toisten kanssa. Tärkeintä taiteellisessa kokemisessa on tekemisestä nauttiminen. Kasvattajan tehtävä on tarjota lapselle mahdollisuus sekä omaehtoiseen että ohjattuun taiteelliseen ilmaisuun.

Leikkiminen kts. kappale 5.4 Lasten leikki



### 5.5.2 Sisällölliset orientaatiot

Varhaiskasvatus on kokonaisuus, jossa hoito, kasvatus ja opetus nivoutuvat toisiinsa. Sisältöalueet/sisällölliset orientaatiot ohjaavat kasvattajien työtä, jotta jokaiselle lapselle voidaan taata monipuolinen ja eri ikäkausiin soveltuva kasvatus ja opetus. Koemme tärkeäksi auttaa lasta ymmärtämään ja kokemaan ympäröivää maailmaa monipuolisesti. Tarkoituksena ei ole opiskella oppiainesisältöjä, vaan sisällöllisten orientaatioiden/sisältöalueiden kautta kasvattaja saa kehyksen toiminnan suunnittelua varten. Yksityiskohtaisempi toiminnan suunnittelu tapahtuu ryhmien päivä- ja viikkosuunnitelmissa. Ko-ko päiväkodin työsuunnitelma laaditaan vuosittain syksyllä ja tällöin suunnittelussa huomioidaan mm. Vantaan kaupungin painopistealueet ja vuosittain valitut teemat toiminnallemme.

#### Sisällölliset orientaatiot

Matemaattinen orientaatio

Luonnontieteellinen orientaatio

Historiallisyyhteiskunnallinen orientaatio

Esteettinen orientaatio

Eettinen orientaatio

Uskonnollis-katsomuksellinen orientaatio

### 5.5.3 Lapsen kasvua ja oppimista tukevat ratkaisut

Toimintayksikön (päiväkot, kerhotoiminta) ryhmät muodostetaan lasten iän, hoitoaikojen ja mahdollisen kasvun ja oppimisen tuen tarpeen perusteella. Lasten siirtyessä ryhmästä toiseen huomioimme lasten kaverussuhteet ja vanhempien toiveet.

Lasten kasvua ja oppimista tuetaan pienryhmätoiminnalla aina, kun se on mahdollista. Pienryhmät muodostetaan joko kiinteiksi tai tilanteen mukaan. Henkilöstön vastuulla on muodostaa ryhmistä lasten lasten kasvua tukevia.

Kasvua ja oppimista tuetaan ryhmissä joskus myös erilaisten projektien avulla. Tätä toimintamuotoa käytetään ennen kaikkea yli 3-vuotiaiden lasten ryhmissä.

Parhaiten lapsen oppimista tukee laadukas vuorovaikutus ryhmässä. Tässä vuorovaikutuksessa on olennaista, että kasvattaja kuulee aidosti lasta ja arvostaa hänen mielipiteitään. Tärkeää on myös kasvattajien välinen vuorovaikutus, jonka täytyy olla avointa sekä toista kunnioittavaa. Lapsi kasvaa ilmapiiressä.

### 5.5.4 Oppimisympäristö ja arjen toimintarakenteet

Lapsen omaan toimintaan ja oppimiseen vaikuttaa se ympäristö, jossa lapsi toimii. Hyvin suunniteltu oppimisympäristö kannustaa lasta leikkimään, kokeilemaan ja tekemään havaintoja itsenäisesti ja luovasti. Hyvä oppimisympäristö kehittyy lasten muuttuvien tarpeiden mukaan.

*Oppimisympäristö:*

*"Opitaan sellaisessa huoneessa mikä on pyöreä." (Tyttö 6v.)*

#### Sosiaalinen ja psyykkinen oppimisympäristö

Vertaisryhmässä toimiminen on lapselle sosiaalinen kasvu- ja oppimisympäristö, jossa hän harjoittelee ryhmässä toimimiseen tarvittavia taitoja. Psyykkinen oppimisympäristö muodostuu lasten välisistä ja lapsen ja aikuisen vuorovaikutustilanteista. Ankkalammen päiväkodissa pyritään luomaan iloinen, kannustava, avoin ja kiiretön ilmapiiri, jossa lapsi kokee olonsa turvalliseksi. Turvallisessa ympäristössä lapsi voi ilmaista tunteitaan ja olla oma itsensä. Luontainen uteliaisuus ja oppimisen ilo säilyvät, kun lapsi saa kokeilla erilaisia ratkaisuja ilman epäonnistumisen pelkoa.

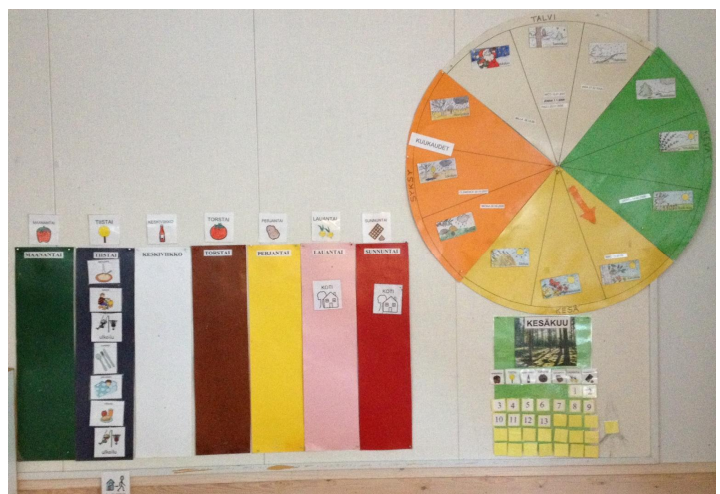
#### Fyysinen oppimisympäristö

Fyysisellä oppimisympäristöllä herätämme ja ylläpidämme lapsen mielenkiinnon oppimiseen, leikkimiseen, liikkumiseen ja tutkimiseen. Tilankäytön suunnittelulla luomme lapselle turvallisen ja viihtyisän ympäristön. Eri ryhmien toimintaa porrastamalla (esim. ulkoilu) tiloja voidaan käyttää toiminnan eriyttämiseen. Päiväkodin tilojen lisäksi lasten fyysistä oppimisympäristöä ovat myös päiväkodin lähialueet, puistot ja metsät, joita hyödynnämme retkikohteina.



#### Arjen toimintarakenteet

Turvallisen ja ennakoitavan toimintaympäristön luomisessa tärkeä tekijä on päivittäin toistuvat rakenteet eli struktuurit. Ankkalammen päiväkodissa ryhmien toimintarakenteisiin vaikuttavat mm. lasten ikä, unitotumukset sekä lasten erilaiset ja vaihtelevat hoidot. Toistuvia arjen rakenteita ovat: riittävä ulkoilu, rauhallinen lepoaika, pienryhmätoiminta ja muu ohjattu toiminta sekä riittävästi aikaa kiireettömälle leikille. Ankkalammen päiväkodissa on käytössä päiväntulkua jäsentävät kuvat, jotka tukevat lapsen omatoimisuutta ja oman toiminnan säätelyä. Tavoitteena on joustavasti vakaa päivärytmi, joka sallii poikkeuksia, mutta on ennakoitavan säännöllinen tuodakseen turvaa lasten elämään.





## 5.6 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

### 5.6.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Lapsen kasvun ja oppimisen tuki tarkoittaa lapsen kehityksen edistämistä ja oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisemistä. Kasvun ja oppimisen tukea toteutetaan talomme kaikissa ryhmissä ja lisäksi Ankkalammella toimii myös integroitu ryhmä kasvun ja oppimisen tueksi. Lähtökohtana on kaikille lapsille yhteinen ja laadukas varhaiskasvatus. Tämä edellyttää meiltä kasvattajilta lapsen kasvun ja kehityksen tuntemista, vahvuuksien ja tuen tarpeiden varhaista tunnistamista ja toimintamme/ oppimisympäristön suunnittelemista lasten tarpeista lähtien. Jokaiselle varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella tehdään lapsen varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä vanhempien kanssa. Esiopetusikäiselle laaditaan vastaavasti lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma.

Kun kasvatushenkilöstöllä herää huoli lapsen kasvuun ja oppimiseen liittyen, tiivistämme yhteistyötä vanhempien kanssa. Mitä aikaisemmin lapsi saa tarvitsemaansa tukea, sitä paremmin voidaan välttää vaikeuksien lisääntyminen ja kasaantuminen myöhemmin. Lapsen tarvitsema tuki pyritään liittämään lapsiryhmän toimintaan siten, että tukea tarvitsevan lapsen osallisuus ryhmään mahdollistuu. Tarvittaessa tuki suunnitellaan moniammatillisena yhteistyönä. Lasta autetaan erilaisin tukimuodoin, jotka riippuvat vaikeuksien laadusta ja laajuudesta. Tuen tarve voi vaihdella tilapäisestä jatkuvaan ja vähäisestä vahvempaan. Varhaiskasvatuksessa kasvun ja oppimisen tuki jaotellaan yleiseksi, tehostetuksi ja erityiseksi tueksi.

#### Yleinen tuki

Tuen tarpeen arvioinnin lähtökohtana ovat vanhempien ja kasvatushenkilöstön mahdollisimman varhaiset havainnot lapsen kehitykseen liittyvistä pulmista. Lapsi voi tarvita tukea fyysisen, tiedollisen, taidollisen, tunte-elämän ja/tai sosiaalisen kehityksen osa-alueilla. Kun tuen tarve on havaittu, kasvatushenkilöstö kiinnittää huomiota toimintatapoihinsa ja tapaansa ohjata lasta. Oppimisympäristön muokkaaminen kasvua ja kehitystä tukeväksi, on oleellinen osa yleistä tukea. Yleisen tuen muita keinoja ovat mm. päivä- ja viikko-ohjelman strukturointi, pienryhmätoiminnan lisääminen ja esim. puhetta tukevat/korvaavat keinot. Ankkalammella ryhmissä on käytössä mm. PCS- tai papunet kuvia, strukturoimassa päivä- ja viikko-ohjelmia. Kuvien käyttö hyödyttää jokaisen lapsen kielellistä ja oman toiminnanohjauksen kehitystä, vaikkei tuen tarvetta olisikaan. Päiväkodissamme lapsia jaetaan pienempiin ryhmiin toimintojen aikana. Näin pystymme tukemaan lapsen oppimista yksilöllisemmin ja samalla me kasvattajat saamme varmempia havaintoja lasten taidoista.

Tukimuodoissa otetaan huomioon lapsen oppimistyyli ja kieli- ja kulttuuritausta. Apuna yleisen tuen suunnittelussa käytämme Vantaan kaupungin ”Yleisen tuen valikko” työkalua. Tuen muodot kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan tai esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Konsultoiva erityislastentarhanopettaja ohjaa henkilöstöä tukitoimien suunnittelussa ja tekee tarvittaessa yhteistyötä vanhempien kanssa.







## Tehostettu tuki

Mikäli yleinen tuki ei ole riittävää, käynnistetään toimenpiteet lapsen tehostetun tuen saamiseksi. Tällöin yleisen tuen menetelmiä on jo kokeiltu ja todettu lapsen tarvitsevan vahvempia ja yksilöllisempiä tukitoimia. Tehostettu tuki on säännöllisempää, päivittäistä ja voi sisältää useita eri tukimuotoja samanaikaisesti.

Tehostetun tuen muotoja ovat mm. perustaitojen harjaannuttaminen ja kasvun ja opetuksen yksilöllistäminen. Lapsen tulee saada myönteistä tukea minäkuvalleen ja onnistumisen kokemuksia niin oppijana, kuin ryhmänsä täysipainoisena jäsenenä. Tehostettu tuki perustuu vanhempien, kasvatushenkilöstön, Kelton ja tarvittaessa muiden asiantuntijatahojen yhteiseen arvioon tuen tarpeesta. Tehostetun tuen aloittamisesta sovitaan alueellisessa lasten kasvun ja oppimisen tuen työryhmässä, tukitoimianomuksen ja asiaan liittyvien lausuntojen perusteella. Tehostettu tuki kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan tai esiopetusikäisillä erilliseen tehostetun tuen suunnitelmaan.

*Kasvun ja oppimisen tuki:*

*"Että kasvaa nopeesti." (Tyttö 6v.)*

*"Kasvamises samal oppii kaikkee." (Poika 6v.)*

## Erityinen tuki

Erityistä tukea annetaan lapsille, joiden varhaiskasvatus edellyttää edellä mainittujen tukimuotojen lisäksi erityispedagogista osaamista ja rakenteellisia tukitoimia. Erityinen tuki on suunnitelmallista ja yksilöllistä lapsen tukemista yhdessä vanhempien ja eri yhteistyötahojen kanssa. Lapsi saattaa olla esim. vaikeasti monivammainen, kehitysvammainen ja/tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä. Erityistä tukea saavat lapset sijoittuvat pääsääntöisesti integroituihin ryhmiin ja/tai heillä on avustajapalveluja. Erityisestä tuesta sovitaan alueellisessa kasvun ja oppimisen tuen työryhmässä. Erityisen tuen muodot sovitaan huoltajien, kasvatushenkilöstön, Kelton ja mahdollisten asiantuntijoiden kanssa ja kirjataan tehostetun tuen suunnitelmaan. Esiopetusikäisille tehdään perusopetuslain mukainen erityisen tuen päätös, jota edeltää huoltajien/lapsen kuuleminen. Lapsen esiopetussuunnitelman lisäksi, lapselle laaditaan HOJKS (lapsen henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma).

## 5.6.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus

Monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa meille on tärkeää hyvä suhde vanhempiin, jotta eri kulttuurit saataisiin sopeutettua yhteen. Arjessa tapahtuvien kohtaamisten kautta pyrimme vahvistamaan luottamuksellista, vastavuoroista ja kunnioittavaa kasvatuskumppanuutta. Omaa kulttuurituntemustamme lisäämme keskustelemalla vanhempien ja lasten kanssa heidän kulttuuriin kuuluvista asioista ja tavoista. Keskustelemme vanhempien kanssa myös suomalaisen varhaiskasvatuksen tavoitteista ja periaatteista. Perheiden kanssa keskusteltaessa käytämme tarvittaessa asioimistulkkia, jotta molemmat osapuolet tuntevat tulleen ymmärretyiksi.

Lasten kielen ja kulttuurin tukemisesta sovitaan yhdessä huoltajan kanssa tehtävässä varhaiskasvatussuunnitelmassa. Tämän lisäksi yli 3-vuotiaiden suomen kielen kehittymistä seurataan vuosittain erillisen "Suomen kielen taidon seurantalomakkeen" avulla. Sen pohjalta lapselle laaditaan kaksikielisyyden suunnitelma. Suunnitelmaan on kirjattu suomen kielen opettamisen menetelmät, tavoitteet, seuranta ja säännöllisen arvioinnin aikataulu. Suunnitelmaan on myös kirjattu vanhempien kanssa sovitut toimenpiteet oman äidinkielen tukemiseksi. Edellä kuvatut lomakkeet tulevat liitteiksi lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan/lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Meidän tärkeä tehtävä on opettaa lapsille suomea. Vanhempien tärkeä tehtävä on tukea lasten oman äidinkielen kehittymistä.

*Mikä on äidinkieli?*

*"Äidillä on toinen kieli ja ne toiset puhuu suomea." (Tyttö 6v.)*

Suomen kielen opetus on tärkeä osa monikulttuurista varhaiskasvatusta.

Suomi toisena kielenä eli S2-opetuksen tarkoituksena on opettaa lapsille suomen kieltä, jotta kotoutuminen sujuisi mahdollisimman hyvin. Opetuksen tavoitteena on toimiva kaksikielisyys. Toteutamme S2-opetusta erilaisissa ryhmissä sekä lapsen kanssa yksilöllisesti. Opetusta suunnitellessamme otamme huomioon lasten omat kiinnostuksenkohteet sekä ikä- ja kielenosaamisen tasot. Havainnoinnin ja arvioinnin tavat on sovittu ryhmittäin. Arkitilanteet ja arjen sanoittaminen ovat tärkeässä roolissa kielen harjoittelussa. Nimeämme asioita ja avaamme käsitteitä. Puheen tukena käytämme myös kuvia, esineitä, elekieltä ja mahdollisesti myös tukiviittomia. Laulamme, luemme ja lorutteleamme paljon. Tiedostamme sitoutuneen vuorovaikutuksen ja leikin merkityksen kielen kehityksen tukemisessa. Välineinä suomenkielen opettamisessa käytämme myös kuvien tuettua leikkiä sekä teematyöskentelyä, jossa tiettyyn sanastoon paneudutaan tiiviisti tietyn ajan. Konsultatiota varten käytössämme on alueellinen kieli- ja kulttuurikoordinaattori, johon kasvatushenkilöstö voi olla tarvittaessa yhteydessä.

Oppimisympäristön suunnittelussa olemme huomioineet, että materiaalimme ja lelumme ovat monipuolisia ja lasten saatavilla, koska monikulttuurinen lapsi ei välttämättä osaa vielä aluksi pyytää haluamaansa. Kuvien tuettu ympäristö helpottaa kielen oppimista. Tilat on myös jaettu erilaisille leikeille ja tekemisille ja aikuinen on lasten saatavilla.

Suvaitsevaisuuskasvatus on myös merkittävä osa monikulttuurista varhaiskasvatustamme. Meille on tärkeää, että kaikki lapset oppivat päivähoitossa ymmärtämään ja hyväksymään erilaisuutta sekä yhteenkuuluvuutta ja siten kunnioittamaan erilaisia kulttuureita. Kaikessa varhaiskasvatuksessa on tärkeää tukea lasta hänen yksilöllisessä kasvuprosessissaan kannustamalla ja kehumalla.

Päiväkotimme uskontokasvatuksen perusta on perheen oma uskonto tai katsomus ja siihen liittyvä kulttuuri-perinne. Uskontokasvatuksen tavoitteena on luonteva suhtautuminen eri uskontoihin ja niihin liittyvien asioiden kohtaamiseen ja keskustelemiseen niistä. Lapsille tarjotaan mahdollisuus hiljaisuuteen, kyselemiseen ja pohdintaan. Teemme yhteistyötä Korson luterilaisen seurakunnan kanssa. Seurakunta järjestää lapsille tilaisuuksia juhlapyhien pohjalta.

Mikäli vanhemmat eivät halua lapsensa osallistuvan päivähoiton uskontokasvatukseen, lapsille järjestetään muuta korvaavaa toimintaa.

## 5.7 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

Toimintayksikön ympäristökasvatuksessa yksi keskeinen asia on se, että lapsille muodostuu suhde luontoon. Metsä ja luonto tuottavat lapsille elämyksiä, joiden kautta tämä suhde kehittyy.

Olennaista ympäristökasvatuksessa on myös lähialueeseen tutustuminen ja sen palveluiden hyödyntäminen. Ajatuksena on tutustuttaa lapsia heidän omaan ympäristöönsä ja näin auttaa heitä juurtumaan ja kasvamaan kansalaisiksi. Näin uskomme, että myöhemminkin he osaavat arvostaa omaa asuinalueitaan ja pitää siitä omalta osaltaan huolta.

Retkeilemme lähimetsissä säännöllisesti. Retkiä varten olemme hankkineet hyvät tarvikkeet reppuihin. Kaikessa



toiminnassa huomioimme vuoden aikojen vaihtelut, joten vuodenajat näkyvät niin leikissä kuin kädentaidoissa. Käytämme kirjaston ja Lumon tarjoamia palveluita. Ankkalammen päiväkodilla on säännöllinen vuoro Lumon painisalissa.

Kestävä kehitys toimintayksikössä tarkoittaa arjen tekoja ja valintoja luonto ja ympäristö huomioiden. Lapset osallistuvat kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan kykyjensä mukaan; vastuu tästä toiminnasta on aikuisilla. Uskomme, että lapset oppivat pienten tekojen kautta ottamaan huomioon ympäristön ja luonnon.

Lajittelemme jätteistä energiajakeen, biojätteen, pahvin ja paperin. Teemme lasten kanssa retkiä tölkkien palautuspisteisiin. Kulutamme sähköä järkevästi, joten meillä palaa vain tarpeelliset valot. Hankinnoissa huomioimme kestävän kehityksen periaatteet.

*Mitä on kestäväkehitys:  
"Rauta" (Poika 5v.)  
"Että ihminen kestää." (Tyttö 6v.)*

## 5.8 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

### 5.8.1 Esiopetuksen järjestäminen

Ankkalammen päiväkodissa annetaan esiopetusta vuosittain noudattaen esiopetuksen toiminta-aikoja. Esiopetuksen tuntimäärä vastaa Vantaan kaupungin määrittelemää tuntimäärää.

Esiopetusta annetaan Sudenkorentojen ja Majavien ryhmissä. Esiopetusikäisten lasten sijoittuminen ryhmiiin ratkaistaan vuosittain. Tällöin huomioidaan esiopetusikäisten lasten määrä sekä ryhmien toimivuus. Esiopetuksesta ovat vastuussa ko. ryhmien lastentarhanopettajat.

Esiopetus osana varhaiskasvatusta

Esiopetus on osa varhaiskasvatusta ja sen tarkoitus on toimia linkkinä perusopetukseen ja taata lapsille tasavertaiset mahdollisuudet oppimiseen ja koulun aloittamiseen. Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus muodostavat johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden. Ne noudattavat samoja arvoja ja varhaiskasvatussuunnitelmaa. Niille on yhteistä lapsen tarpeista lähtevä, monipuolinen ja lasta innostava oppimisympäristö, pienryhmätoiminta sekä leikin arvostus oppimista ja kasvua edistävänä toimintamuotona.

Esiopetusvuonna toiminnan sisältö ja teemakokonaisuuksissa huomioidaan perusopetuksen tavoitteet ja tuleva koulun aloitus.

Ankkalammen päiväkodin esiopetusryhmissä noudatetaan valtakunnallista esiopetuksen opetussuunnitelman perusteita ja Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelmaa (VEOPS) joihin voi tutustua osoitteessa:

[www.vantaa.fi/fi/opetus\\_ja\\_kasvatus/esiopetus](http://www.vantaa.fi/fi/opetus_ja_kasvatus/esiopetus)



Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma toimii esiopetusryhmien opettajien työvälineenä toimintaa suunniteltaessa, samoin kuin vuosittain kulloisenkin lapsiryhmän tarpeista muodostuvat työsuunnitelmat. VEOPS:n ja työsuunnitelmien lisäksi toiminnan suunnitteluun vaikuttavat yhdessä huoltajien kanssa lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmassa (LEOPS) sovitut yksilölliset tavoitteet.

### Esiopetuksen tavoitteet

Esiopetuksessa lapselle ei aseta oppimiseen liittyviä tavoitteita. Keskeistä on tarjota esiopetus-vuonna monipuolisia mahdollisuuksia harjoitella ja omaksua perustietoja, taitoja ja valmiuksia. Myönteisen minäkuvan kehittyminen, yhteiselämän pelisäännöt, itsestä ja toisista välittäminen ja oppimisen ilon herättäminen ovat tavoitteista tärkeimpiä. Leikki ja eheytyt kokonaisuudet eri tiedonaloilta, lasten kiinnostusten kohteet huomioiden, ovat keskeisiä asioita esiopetuksemme toteutuksessa. Esiopetus päiväkodissamme ei tarkoita joka vuosi valmiin oppikirjan täyttämistä, vaan esiopetusryhmien opettajat toteuttavat opetuksen erilaisia/monipuolisia materiaaleja hyödyntäen. Esikoululaiset keräävät vuoden aikana tehdyt työt ja tehtävät kansioon/vihkoon, joka toimii esiopetusvuoden dokumenttina ja muistona. Keväällä lapsi saa todistuksen esiopetukseen osallistumisesta.

### Yhteistyö huoltajien ja perusopetuksen kanssa

Lapselle laaditaan esiopetuksen oppimissuunnitelma (LEOPS) kauden alussa yhdessä huoltajien kanssa. Tässä neuvottelussa lapsi on osan aikaa itse mukana, pohtimassa omia tavoitteitaan. Eskarilaiset harjoittelevat itsearvioita "Eskarilentokoneen" avulla. Eskarilentokone on väritystehtävä, jossa lapsi arvioi omia valmiuksiaan. Syksyn oppimissuunnitelma keskustelussa tämä itsearviointi käydään yhdessä vanhemman kanssa keskustellen läpi. Oppimissuunnitelma toimii pohjana lapsen kehityksen arvioinnille ja seuraamiselle kotona ja päiväkodissa. Keväällä yhteistyössä huoltajien kanssa laaditaan Esko tiedonsiirto päiväkodista kouluun, koulun aloituksen helpottamiseksi.

Koulun aloitus on lapsen elämässä tärkeä tapahtuma. Ensimmäisen kouluvuoden aikana lapselle muodostuu käsitys itsestään oppijana ja ryhmän jäsenenä. Tätä siirtymää pyritään pehmentämään esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyöllä. Ankkalammen päiväkodista lapsia siirtyy moniin alueen kouluihin. Tiiviimpi yhteistyö toteutuu Vierumäen ja Kulomäen koulujen kanssa. Tärkeä osa yhteistyötä lapsen tulevan koulun kanssa on Vantaalainen Esko-tiedonsiirto malli. Jokaisesta esikoululaisesta siirretään tietoa yhteistyössä huoltajan kanssa, lapsen koulun aloituksen helpottamiseksi.

Mahdolliset tuentarpeet pyritään huomioimaan jo heti lapsen siirtyessä kouluun, jotta lapsi saisi mahdollisimman onnistuneen koulun aloituksen. Tuentarvetta arvioidaan jo esiopetusvuoden syksyllä oppilashuolto-ryhmässä (katso 7.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto). Tuentarvetta arvioivat esiopetuksen opettajat, konsultoiva erityislastentarhanopettaja, lapsen kanssa työskentelevät terapeutit ja lapsen huoltajat. Jos he yhdessä keskusteltuaan päätyvät siihen, että lapsi tulee tarvitsemaan erityisiä tukitoimia alkuopetuksessa, aloitetaan "Sujuvasti kouluun"-prosessi. Vanhemmat täyttävät yhdessä esiopettajien kanssa "Huoltajien suostumus tiedonsiirtoon tukitoimien tarpeen arvioimiseksi lapsen aloittaessa koulunkäynnin"-lomakkeen joka toimitetaan Sujuvasti kouluun -aluetyöryhmälle. Tämä moniammatillinen työryhmä arvioi tehdäänkö lapselle kouluvalmiusarvio vai riittääkö koulunaloituksen tueksi neuvottelu, jossa tiedot lapsen tuentarpeesta siirretään esiopetuksesta kouluun. Kouluvalmiusarvion tekee psykologi, joka arvio ja suosittelee minkälaista tukea lapsi tarvitsee koulunkäynnin tueksi. Lopullinen päätös koulun aloittamisesta ja tukitoimista tehdään aina yhteistyössä huoltajien kanssa.

*Sujuvasti kouluun:  
"Että koulussa sujuu sujuvasti, että  
osaa koulua." (Tyttö 6v.)*



## Kasvun ja oppimisen tuki esiopetuksessa

Esiopetuksessa tuen järjestämisen lähtökohtana on lapsen henkilökohtaiset, sekä koko ryhmän vahvuudet ja haasteet oppimisessa/kehityksessä. Lähtökohtana on, että lapsi osallistuu oman ryhmänsä normaaliin esiopetukseen. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan havaintojen ja lapsesta saadun tiedon perusteella kunkin lapsen yksilölliset tarpeet ja haasteet oppimisessa. Tärkeää on taata jokaiselle esiopetusikäiselle positiivisia ja itsetuntoa vahvistavia kokemuksia oppimisesta.

Esiopetuksessa lapsen kasvun ja oppimisen tuen muodot toteutetaan kolmiportaisen mallin mukaan, huomioiden lapsen tuen tarve tilapäisestä jatkuvaan ja vähäisestä vahvempaan. Kasvun ja oppimisen tuki jaetaan yleiseen tukeen, tehostettuun tukeen ja erityiseen tukeen.

Lapsen kasvun ja oppimisen tukena esiopetuksessa voi olla mukana myös päivähoidon ulko-puolisia tahoja, esim. puheterapia, toimintaterapia. Lapsen vanhempien lisäksi esim. nämä kuntouttavat tahot, ovat oleellinen osa yhteistyötä eskarilaisen kehityksen hyväksi.



### 5.8.2 6-vuotiaiden lasten valmistavan opetuksen järjestäminen

Valmistava opetus on tarkoitettu niille maahanmuuttajataustaisille lapsille, joiden suomen/ruotsin kielen taito tai muut valmiudet eivät riitä esi- tai perusopetuksen ryhmässä opiskelemiseen. Suomen kielen tasoa ja taitoja selvitetään lasta havainnoimalla, suomen kielen taidon seurantalomakkeen avulla, kettu – arvioinnin avulla, henkilökunnan ja vanhempien arvioinnilla sekä kieli- ja kulttuurikordinaattorien avulla. Huoltajia kuullaan ennen valmistavan opetuksen päätöksen tekoa. Kuulemisen tavoitteena on kertoa valmistavasta opetuksesta sekä kasvattajien näkemykset asiasta sekä kuulla vanhempia asiasta.

Opetusta annetaan 5 tuntia päivässä esiopetuksen työpäivinä. Valmistava opetus integroidaan esiopetuksen ryhmiin ja toimintaan. Valmistavan opetuksen lapsikohtaisista järjestelyistä/tavoitteista sovitaan Lapsen valmistavan opetuksen oppimissuunnitelmassa.

Valmistavan opetuksen tavoitteena on edistää lapsen suomen kielen taitoa, tasapainoista kehitystä ja kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan sekä antaa tarvittavia valmiuksia perusopetukseen siirtymistä varten.

### 5.8.3 Avoimen varhaiskasvatuksen järjestäminen

Ankkalammen toimintayksikköön kuuluvat Korson asukaspuisto, jossa tarjotaan sekä avointa että kerhotoimintaa sekä Pohjantähden kerhotoiminnan piste.

Kerhotoiminta tarjoaa vantaalaisille, 2½ -5 -vuotiaille kotihoidossa oleville lapsille kevyemmän vaihtoehdon kokopäiväiselle päivähoidolle. Kerhot toimivat esiopetuksen toiminta-aikojen mukaisesti. Lapsella on kerhossa mahdollisuus osallistua tavoitteelliseen ja suunnitelmalliseen, monipuoliseen ohjattuun toimintaan lapsiryhmässä.





Kerhoryhmät ovat kiinteitä ryhmiä, joihin haetaan päivähoitohakemuksella. Ryhmät toimivat 1–2 kertaa viikossa 2–3 tuntia kerrallaan. Ryhmät muodostetaan lasten iät huomioiden vuodeksi kerrallaan. Kerhoryhmien koko vaihtelee 10–17 lapsen välillä huomioiden lasten iät.

Kerhotoiminnan keskeisiä tavoitteita ovat sosiaalisten taitojen opetteleminen ja myönteisten kokemusten saaminen itsestä ja ryhmässä toimimisesta. Kerhotoiminnalla tuetaan lapsen itsetunnon kehittymistä ja perheitä kasvatustyössä. Kerhotoiminta sisältää ryhmän tarpeet sekä toimintamahdollisuudet huomioiden erilaisia kädentöitä, lauluja, loruja, satuja, liikuntaa, retkiä, yhteisiä leikkejä sekä vapaata leikkejä. Kerhotoiminnan suunnittelussa huomioidaan lasten ikätaso, yksilö- ja ryhmäkeskeiset tavoitteet, kaupungin arvot, yksikön varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjatut periaatteet sekä vanhempien kanssa käytävästä varhaiskasvatuskeskustelusta nousevat asiat.

Asukaspuiston avoin toiminta on suunnattu lapsiperheille. Puistossa on mahdollisuus leikkiä ja ulkoilla sekä tavata muita alueen vanhempia. Lapsi voi osallistua avoimeen toimintaan yhdessä oman aikuisen kanssa. Avoin toiminta sisältää mm. laulu- ja askarteluhetkiä, erilaisia tapahtumia sekä iltatapahtumia aikuisille. Tavoitteena avoimessa toiminnassa on tukea lapsiperheiden arkea ja perheitä kasvatustyössä sekä tarjota monipuolista viriketoimintaa. Jokainen puistoon tuleva asiakas kohdataan tasavertaisena ja arvokkaana yksilönä.

## 6 Ankkalammen toimintayksikön rakenteet ja toiminnan arviointi

### 6.1 Rakenteet

Ankkalammen toimintayksikössä meillä on käytössä seuraavat rakenteet, joiden kautta turvataan toiminnan suunnittelu, toteuttaminen, kehittäminen ja arviointi. Näissä rakenteissa kasvattajayhteisömme muovaa toimintaansa ja yhteistä näkemystä toimintakulttuurista.

#### Tiimipalaverit

Kukin yksikön tiimi kokoontuu kerran viikossa ja siihen osallistuvat kaikki työntekijät. Palaverissa arvioidaan tiimin toimintaa ja suunnitellaan tulevaa sekä sovitaan yhteisistä toimintaperiaatteista.

#### Edustuksellinen tiimi eli Justiina

Päiväkodissa kokoontuu joka toinen viikko Justiina, jossa on edustaja kustakin päiväkodin tiimistä. Kukin tiimin edustaja toimii Justiinassa vähintään toimintavuoden kerrallaan. Justiinan kautta johtaja tiedottaa ajankohtaisista asioista ja kukin tiimi tuo sinne käsiteltäväksi tärkeäksi kokemiaan asioita. Siellä käsitellään myös koko päiväkodin kannalta tärkeitä hyvinvointi teemoja. Justiinassa tehdään myös päätöksiä tiimien kommenttien pohjalta.

#### Asukaspuisto ja Pohjantähden päiväkot

Päiväkodin johtaja pitää Asukaspuistossa ja Pohjantähden päiväkodissa palavereita säännöllisesti 2–3 viikon välein. Palavereissa johtaja tiedottaa ajankohtaisista asioista ja siellä tehdään päätöksiä koskien Asukaspuiston ja Pohjantähden toimintaa.



## Työillat/Suunnitteluillat

Työiltoja pidetään 3-4 kertaa toimintavuodessa. Mukana ovat päiväkodin koko henkilöstö ja tarvittaessa myös Pohjantähden ja Asukaspuiston henkilökunta. Työilloissa keskustellaan ajankohtaisista kasvatusta, hoitoa ja opetusta koskevista asioista. Siellä tehdään myös sopimuksia yhteisistä kasvatuskäytännöistä ja käytännöistä.

## Koko yksikön yhteinen suunnittelupäivä

Suunnittelupäivä toteutetaan kerran vuodessa elokuussa. Päivässä käydään keskustelua kasvatuskäytännöistä sekä suunnitellaan tulevan toimintavuoden tavoitteita koko yksikölle.

# 6.2 Arviointi

Toiminnan arviointia tapahtuu edellä kuvatuissa yksikön rakenteissa. Sen lisäksi toiminnan arviointia tapahtuu tiimisopimusten, tiimin sovittujen toimintatapojen, kehityskeskustelujen sekä arviointipäivän avulla.

## Tiimisopimus

Kukin yksikön tiimi tekee toiminta vuosittain itselleen tiimisopimuksen. Siinä kasvattajat sopivat tavoista, joilla aikuiset tekevät työtä keskenään. Sovittavia asioita ovat palautteenanto, ristiriitojen käsittely, tiedonkulku, vastuualueet, kasvatuskumppanuuden toteuttaminen sekä yhteistyö kumppaneiden kanssa. Tiimisopimuksen toteutumista arvioidaan tiimipalavereissa viikoittain sekä johtajan kanssa 1-2 kertaa toimintavuodessa.

## Tiimin sovitut toimintatavat/tavoitteet

Kukin yksikön tiimi sopii toiminta vuosittain tiimin toimintatavoista arjessa sekä tiimin tavoitteet. Sovituissa toimintatavoissa kuvataan tapaa, jolla ryhmän arki saadaan sujuvaksi sekä lasten kasvua ja kehitystä tukevaksi. Tiimin tavoitteet lähtevät kunkin lapsiryhmän tarpeista ja yksikön kunkin vuoden yhteisistä tavoitteista. Tiimin toimintatapoja ja tavoitteita arvioidaan viikoittain sekä johtajan kanssa 1-2 kertaa vuodessa.

## Kehityskeskustelut

Johtaja käy kunkin työntekijän kanssa kerran toimintavuodessa kehityskeskustelun. Kehityskeskustelussa kukin työntekijä arvioi omaa työtänsä/tavoitteitansa ja asettaa itselleen tavoitteita seuraavalle toimintavuodelle. Kehityskeskustelut toimivat myös palautteenanto paikkoina johtajalle ja työntekijälle.

### *Kehityskeskustelu:*

*"Saa aarestia ja keskustellaan siitä" (Tyttö 6v.)*

## Arviointipäivä

Päiväkodissa pidetään arviointipäivä keväisin. Päivän aikana arvioidaan yhteisten tavoitteiden ja toimintatapojen toteutumista ja suunnitellaan alustavasti seuraavaa toimintavuotta.

## 7 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot ja julkisuustyö

### 7.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet

Varhaiskasvatuksen onnistuminen ja lapsen parhaaksi toimiminen edellyttää yhteistyötä eri tahojen kanssa. Näitä tahoja ovat neuvola, koulut, lastensuojelu, seurakunta, puheterapeutit ja muut lasta tukevat tahot. Yksittäistä lasta koskevis-  
sa asioissa yhteistyötä tehdään aina avoimesti perhettä siitä tiedottaen.

Neuvolan kanssa teemme yhteistyötä etenkin nelivuotiaiden lasten osalta. Nelivuotiaat lapset kuuluvat laajan hyvinvointitarkastuksen piiriin, joka toteutetaan Vantaalla HYVE – mallin mukaisesti. Mallissa päivähoiton ja perheen välillä käytävää varhaiskasvatuskeskustelun antia hyödynnetään neuvolassa, johon tietoa siirretään kirjallisesti vanhempien luvalla. Neuvolan tarkastuksen jälkeen tieto lapsesta siirtyy neuvolan täydentämänä takaisin päivähoitoon. Myös muiden kuin nelivuotiaiden osalta teemme tarvittaessa yhteistyötä neuvolan kanssa.



Kouluun siirtyminen on lapselle ja koko perheelle suuri muutos. Koulun ja päivähoiton välisellä yhteistyöllä pyritään lapsen joustavaan kouluun siirtymiseen. Vantaalla tietoa siirretään ns. ESKO – tiedonsiirto lomakkeella. Tästä on kerrottu tarkemmin esiopetuksen järjestämistä koskevassa kappaleessa.

Neuvolan ja koulujen lisäksi teemme yhteistyötä erilaisten kuntouttavien tahojen kanssa, kuten puheterapeuttien, toimintaterapeuttien ja konsultoivan erityislastentarhanopettajan kanssa. Yhteistyö keskeisenä tavoitteena on mahdollisimman varhainen puuttuminen tilanteissa, joissa syntyy huolta lapsen kasvusta ja kehityksestä. Tarvittaessa olemme yhteydessä lasten-suojeluun ja ohjaamme perheitä eri palveluihin (perhetyö, kotipalvelu, perheneuvola). Tätä yhteistyötä teemme avoimessa yhteistyössä perheiden kanssa.

Lisäksi toimimme yhteistyössä Vantaan kulttuuri – ja liikuntapalveluiden kanssa ja hyödynnämme lähiympäristön tarjoamia mahdollisuuksia. Teemme retkiä Lumon kirjastoon sekä Lumon painisalille. Käymme myös katsomassa Lumossa lasten teatteriesityksiä ja lastenelokuvia. Yhteistyötä teemme myös seurakunnan kanssa juhlapyhien aikaan. Vieressä sijaitseva vanhainkoti Metsonkoti on myös yhteistyökumppani; vierailemme siellä lasten kanssa laulamassa ja virpomassa ja Metsonkodin asukkaat osallistuvat päiväkodin lauluhetkiin.

## 7.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto

Lapset kasvavat varhaiskasvatuksessa aikuisten luomassa ja muodostamassa ilmapiirissä. Olennaista on, että kasvattajat ymmärtävät toimivansa vuorovaikutuksen mallina lapsille. Olennaista on myös, että toiminnan rakenteissa on sovittu paikka ja aika kaikkien hyvinvointia edistävälle keskustelulle. Yhtä tärkeää on sopia toimintaperiaatteista, jotka edistävät hyvinvointia.

Ankkalammen toimintayksikön hyvinvointityötä tukevat seuraavat rakenteet:

- Jokaisessa edustuksellisessa palaverissa (Justiina) käydään läpi tiimien kuulumiset ja hyvinvointityöhön liittyvät ajankohtaiset asiat niin lasten kuin henkilöstön osalta.
- Toimintayksikköön on laadittu kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma ja sovitut toimintatavat kiusaamistilanteissa – ohjelma. Ohjelmaa arvioidaan vuosittain.
- Kunkin tiimin palaverissa käydään läpi lapsia ja aikuisia koskevia periaatteita. Päiväkodinjohtaja osallistuu Ankkalammen päiväkodin tiimien palaveriin 2-3 kertaa vuodessa. Asukaspuiston ja Pohjantähden päiväkodin palaveriin päiväkodinjohtaja osallistuu 2-3 viikon välein.
- Hyvinvointityötä tukevat myös yhteistyö konsultoivan erityislastentarhanopettajan, lastensuojelun, neuvolan ja koulujen kanssa.

Ankkalammen päiväkodin oppilashuoltotyöryhmään kuuluvat päiväkodinjohtaja, konsultoiva erityislastentarhanopettaja sekä esiopetusryhmissä työskentelevät lastentarhanopettajat. Mukana saattaa olla myös neuvolan edustus.

Oppilashuoltotyöryhmän palaverissa käydään läpi esiopetuksessa olevat lapset ja mietitään moniammatillisesti mahdollisia tuen muotoja sekä pedagogisia ratkaisuja kunkin lapsen osalta. Palaverista laaditaan muistio ja yksittäisen lapsen asian käsittely kirjataan ”esiopetukseen osallistuvan lapsen käsittely oppilashuollossa” – lomakkeelle. Lomakkeista pitää kirjata päiväkodinjohtaja. Asian käsittelee oppilashuoltotyöryhmässä tehdään avoimesti yhteistyössä vanhempien kanssa ja heillä on mahdollisuus myös osallistua palaveriin oman lapsen asian käsittelyn ajaksi.

*Oppilashuolto:*

*”Oppilasta huolletaan ja pidetään huolta, ettei se tuu kipeeks.” (Tyttö 6v.)*

*”Että oppilaat niinku oppii kaiken.” (Poika 6v.)*





## 7.3 Varhaiskasvatuksen viestintä

Pyrimme luomaan avoimen, lämpimän ja välittävän viestintäilmiöpiiriin. Toivomme tällöin, että perheillä olisi matala kynnys tuoda esille heille tärkeitä asioita. Haluamme rohkaista vanhempia antamaan rakentavaa palautetta työstämme. Meille on tärkeää molemminpuolinen kunnioitus vuorovaikutuksessa. Vanhempien kuunteleminen ja mielipiteiden arvostaminen on merkittävää yhteistyön sujuvuuden kannalta. Perheiden toiveita pyrimme toteuttamaan arjen luomien raamien puitteissa. Teemme työtämme näkyväksi päivittäisillä keskusteluilla perheiden kanssa sekä varhaiskasvatussuunnitelma-keskusteluilla. Ryhmien seinillä on esillä viikko-ohjelmat ja perheille jaetaan tiedotteita sekä ryhmän että päiväkodin yhteisistä tapahtumista. Vanhempainiloissa kerromme ryhmien toiminnan sisällöstä sekä Vantaan kaupungin yhteisistä toimintaperiaatteista.

Olemme sitoutuneet varhaiskasvatustyöhömmä ja työyhteisöömme. Hyvä työilmapiiri kasvattajien ja lasten kesken on työmme edellytys. Ymmärrämme varhaiskasvatuksen merkityksen lapsen kasvulle ja kehitykselle. Haluamme kehittyä työssämme kouluttautumalla ja arvioimalla omaa työtämme. Tavoitteenamme on nostaa päivähoiton arvostusta tuomalla näkyväksi perheille päiväkotimme toimintaa eri kanavia käyttäen. Viralliset lausunnot esim. lehtiin tai muihin medioihin antaa päiväkodinjohtaja.

*Varhaiskasvatus:*

*"Kukkien ja lasten kasvatusta hoitamalla."  
(Tyttö 5v.)*



# Vantaa

Vantaan kaupunki

Sivistystoimi, varhaiskasvatus

Ankkalammen päiväkoti, Metsotie 27, 01450 Vantaa. P. 09-83932660

Pohjantähden päiväkoti, Saturnuksenrinne 2, 01480 Vantaa. P. 050-3180902

Korson asukaspuisto, Korsontie 11, 01450 Vantaa. P. 050-3181446